

P7_TA-PROV(2010)0149

Киргизстан

Резолюция на Европейския парламент от 6 май 2010 г. относно положението в Киргизстан

Европейският парламент,

- като взе предвид предишните си резолюции относно Киргизстан и Централна Азия, по-конкретно резолюцията от 12 май 2005 г.,
 - като взе предвид своята резолюция от 20 февруари 2008 г. относно Стратегия на ЕС за Централна Азия,
 - като взе предвид изявлението на заместник-председателя/върховен представител Катрин Аштън относно положението в Киргизстан на 7 и 8 април 2010 г.,
 - като взе предвид заключенията на Съвета по външни работи от 26 април 2010 г.,
 - като взе предвид изявлението на ЕС на заседанието на Постоянния съвет на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) относно положението в Киргизстан от 22 април 2010 г.,
 - като взе предвид стратегията на ЕС за ново партньорство с Централна Азия, приета от Европейския съвет на 21-22 юни 2007 г.,
 - като взе предвид Споразумението за партньорство и сътрудничество (СПС) между ЕС и Киргизстан, което влезе в сила през 1999 г.,
 - като взе предвид Документа за регионална стратегия на Европейската общност за подпомагане на Централна Азия за периода 2007 – 2013 г.,
 - като взе предвид член 110, параграф 4 от своя правилник,
- А. като има предвид, че е в интерес и на народите от Централна Азия, и на Европейския съюз да бъде постигнат напредък в посока стабилност и повишаващо се равнище на демократично и човешко развитие, сигурност за хората и устойчив растеж в целия регион;
- Б. като има предвид, че Киргизстан е член на ОССЕ и в тази рамка е поел ангажимент да зачита основните свободи, правата на човека и принципите на правовата държава, както и прилагането на демократичните стандарти на ОССЕ;
- В. като има предвид, че Курманбек Бакиев, който за пръв път встъпи в длъжност през юли 2005 г. след т.нар. „революция на лалетата“, беше преизбран миналата година за още един мандат като президент в избори, които според изявления на независими наблюдатели бяха опорочени от масови измами; като има предвид, че след първоначалните демократични действия управлението на Бакиев стана авторитарно;
- Г. като има предвид, че на 7 април 2010 г. киргизката армия се намеси, използвайки

куршуми, сълзотворен газ и зашеметяващи гранати срещу тълпа от протестиращи, която се събра пред сградата на президентството в Бишкек и след това шурмува правителствени сгради, за да протестира срещу рязко покачване на цените на електричеството и отоплението, като това завърши с повече от 80 убити и над 500 ранени;

- Д. като има предвид, че президентът Бакиев беше принуден да избяга от столицата, а неговото място беше заето от преходно правителство, водено от опозиционния лидер Роза Отунбаева, която издаде декрет за приемственост във властта и разпореждане за спазване на конституцията на Киргизстан и разпусна парламента; като има предвид, че след като се опита да постави условия за своята оставка, една седмица след въстанието Бакиев напусна страната и замина за Казахстан по силата на споразумение, договорено с посредничеството на Русия, Съединените щати и Казахстан;
- Е. като има предвид, че Киргизстан представлява особен интерес за Съединените щати и Русия поради своето стратегическо разположение до Афганистан и близостта си с долината Фергана, която географски, политически и икономически се намира в средата на Централна Азия; като има предвид, че транзитният център „Манас“, който се управлява от военните сили на Съединените щати, играе ключова роля в северната мрежа за разпределение на снабдяването на войските на НАТО в Афганистан, а Русия също разполага с важна военна база в Киргизстан;
- Ж. като има предвид, че връзките между ЕС и Централна Азия имат решаващо значение предвид общите предизвикателства в сектора на енергийната политика, в борбата с изменението на климата, при контрола на трафика на наркотици и в борбата срещу тероризма;
- З. като има предвид, че геополитическото съперничество в региона крие значителен потенциал за конфликт, но също е налице припокриване до голяма степен на интересите по отношение на Афганистан и разпространението на радикалния ислямизъм, което създава потенциал за намаляване на това съперничество и за постигане на съгласие относно необходимостта от подобро управление;
- И. като има предвид, че ЕС трябва винаги да поддържа ангажимента си за включване на правата на човека, демокрацията и принципите правовата държава във всички споразумения с трети държави и да насърчава демократичните реформи чрез съгласувани политики, които засилват доверието в него като фактор в региона;
- Й. като има предвид, че присъствието на ЕС в Киргизстан, по същество в ролята на донор, е значително и поставя ЕС в добра позиция да поеме по-важна роля в подпомагането на страната;
- К. като има предвид, че Комисията и Съветът се намират в процес на преразглеждане на Стратегията за Централна Азия и подготвят доклад, който ще бъде представен на срещата на Европейския съвет през юни;
- 1. Изразява най-дълбока загриженост за положението в Киргизстан и поднася своите съболезнования на семействата на всички жертви на трагичните събития;
- 2. Призовава всички партии да спрат насилието, да проявят въздържаност и да

положат максимални усилия за започването на истински диалог, насочен към постигане на стабилност и осигуряване на необходимите условия за мирно завръщане към демократичен конституционен ред;

3. Подчертава, че от институционална гледна точка наличието на последователна и стабилна конституционна рамка е от основно значение за предотвратяването на бъдещи социални вълнения и за гарантирането на мирно бъдеще за киргизкия народ; от тази гледна точка приветства сътрудничеството на преходното правителство с Венецианската комисия;
4. Отбелязва първите стъпки, предприети от преходното правителство за възстановяване на демокрацията, по-конкретно по отношение на плановете за проект на нова конституция, изменяща основно преработката на Бакиев, съсредоточила извънредно много власт в ръцете на президентската институция;
5. Приветства в тази връзка изявлението на преходното правителство, че ще проведе референдум относно новата конституция на 27 юни 2010 г. и нови общи избори на 10 октомври 2010 г., за да засили демокрацията и политическата отчетност; призовава преходното правителство да се придържа към поетите от Киргизстан международни ангажименти и да гарантира, че изборите ще бъдат свободни и честни;
6. Подчертава важността на активните контакти с преходното правителство, с цел да се проучват и използват възможностите за насърчаване на добро управление, независимост на съдебната система и други цели на политиките на ЕС, определени в стратегията за Централна Азия, и също така за да се улеснят участието и дейностите на международните финансови институции;
7. Призовава за ръководено от Организацията на обединените нации международно разследване на събитията, за да се установят отговорностите и недостатъците и да се окаже съдействие на съдебните органи в Киргизстан, и във връзка с това настоятелно призовава преходното правителство да поиска съдействие от Службата на Върховния комисар на ООН по правата на човека с цел да се гарантира, че разследването на събитията от 6-7 април 2010 г. е щателно, безпристрастно и внушава доверие;
8. Посочва, че „революцията на лалетата“ от 2005 г. създаде големи очаквания за демократични промени сред обществото в Киргизстан, които не се оправдаха; призовава Съвета и Комисията да проявят последователност и настойчивост и да използват тази възможност, за да намерят начини за съдействие на преходното правителство на Киргизстан и да окажат помощ на органите при провеждането на демократични реформи и подобряването на условията на живот на населението чрез национално развитие и овластяване на гражданите в сътрудничество с всички заинтересовани страни и гражданското общество в Киргизстан;
9. Отбелязва, че сериозният недостиг на ресурси и уязвимостта правят Киргизстан силно зависим от външна помощ; също така отбелязва острия недостиг в съседните ѝ страни на модели за демократично, гладко функциониращо управление и за положително социално развитие; подчертава в тази връзка, че оказването на международно съдействие ще бъде от решаващо значение;

10. Насочва вниманието към факта, че развитието на събитията в Киргизстан влияе на развитието на събитията в регионален и международен план и същевременно е повлияно от тях; изразява убеденост, че съществува голямо припокриване на интересите на Русия, Съединените щати и на други държави, по-специално по отношение на Афганистан и нарастването ислямския радикализъм в региона, включително в Киргизстан; счита, че това следва да направи възможно ограничаването на геополитическото съперничество и търсенето на взаимодействие; счита, че успехът в тази насока би имал по-широк положителен ефект върху международните отношения и международната сигурност;
11. Призовава специалния представител за Централна Азия на заместник-председателя/върховен представител да следи отблизо ситуацията, да оказва съдействие и да подпомага възобновяването на диалога между всички елементи на обществото на Киргизстан;
12. Призовава Комисията и Съвета спешно да проучат дали съществуват или могат да бъдат създадени условия за започване на координирана на международно равнище голяма нова програма за помощи за Киргизстан, като се вземе предвид, не на последно място, колко силен изглежда настоящият ангажимент на преходното правителство по отношение на демократизацията и „чистото“ управление; счита, че ако се приеме, че съществуват достатъчно благоприятни условия, ЕС следва да поеме водеща роля в организирането на международна донорска конференция за Киргизстан;
13. Призовава за широко използване на Инструмента за стабилност; изтъква необходимостта да се помогне на Киргизстан да преодолее своите социални и икономически проблеми; отправя искане към Комисията да изготви предложения за преразпределяне на средства в рамките на Инструмента за сътрудничество за развитие, за да се помогне да се гарантира, че реакцията на ЕС в краткосрочен, както и средносрочен план по отношение на новото положение в Киргизстан може да има подобаващо измерение; подчертава, че трябва да се отдаде специален приоритет на решаването на проблеми в областта на образованието, здравеопазването и водоснабдяването;
14. Настоява помощта на Европейския съюз да бъде свързана с усилията за борба с корупцията, с разширяването на средствата за образование и с политиката на подобряване на условията на живот, така че да се създадат благоприятни условия за възпиране развитието на екстремизма;
15. Призовава Комисията, като има предвид настоящето положение, да провери необходимостта от изпращането на спешна хуманитарна помощ;
16. Очаква прегледа на постигнатия напредък в прилагането на стратегията на ЕС за региона и призовава за полагане на усилия с цел тя да стане по-внушаваща доверие, конкретна и съгласувана;
17. Възлага на своя председател на предаде настоящата резолюция на Съвета, Комисията, парламентите и правителствата на държавите-членки, преходното правителство на Киргизстан, генералния секретар на Организацията на обединените нации, генералния секретар на ОССЕ и генералния секретар на Съвета на Европа.